

1:17 Kapitalinsatser i statligt ägda företag – Videberg Kraft AB

I statens budget för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett anslag på 11 000 000 kronor.

Regeringens förslag

Regeringen bemyndigas att under 2026 och 2027 för anslaget 1:17 *Kapitalinsatser i statligt ägda företag* förvärva aktier i Videberg Kraft AB som ger staten en röst- och ägarandel på 60 procent i bolaget, vars verksamhet är att projektera, uppföra och inneha kärntekniska anläggningar och driva kärnteknisk verksamhet för energiproduktion samt därmed förenlig verksamhet, och besluta om kapitaltillskott till bolaget på sammanlagt högst 1 800 000 000 kronor.

Regeringen bemyndigas att under 2026 och 2027 för anslaget 1:17 *Kapitalinsatser i statligt ägda företag* ingå ekonomiska åtaganden på högst 34 283 000 000 kronor för att tillskjuta kapital eller förvärva eller avyttra aktier i Videberg Kraft AB, eller på annat sätt öka eller minska statens röst- och ägarandel i bolaget till lägst 51 och högst 65 procent av aktierna och rösterna, fram till och med den tidpunkt då bolagets kärnkraftsreaktorer tas i rutinmässig drift, dock senast 2045.

Regeringen bemyndigas att vidta de åtgärder i övrigt som krävs för att genomföra kapitaltillskott samt förvärv och överlåtelse av aktier enligt ovan.

Riksdagen godkänner att de direkta försäljningskostnader som uppkommer för staten i samband med försäljning av aktier i Videberg Kraft AB får avräknas mot försäljningsintäkterna.

Skälen för regeringens förslag

Anslaget används av regeringen, efter beslut av riksdagen i varje enskilt fall, för kapitalinsatser i statligt ägda företag. Anslaget används även till utgifter för att förvärva eller bilda aktiebolag för ny eller befintlig statlig företagsverksamhet.

Förvärv av aktier och kapitaltillskott i Videberg Kraft AB 2026 och 2027

Videberg Kraft AB (Videberg Kraft) är ett nybildat bolag som har som syfte att projektera, uppföra och inneha kärntekniska anläggningar, driva kärnteknisk verksamhet för energiproduktion samt därmed förenlig verksamhet. Bolaget ägs i dag till 80 procent av det statligt helägda Vattenfall AB (Vattenfall) och till 20 procent av Industrikraft i Sverige AB (Industrikraft) som i sin tur ägs av ABB Switzerland Ltd, Alfa Laval Corporate AB, Boliden AB, Hitachi Energy Sweden AB, Höganäs AB, Saab AB, SSAB EMEA AB, Stora Enso AB och Volvo Business Services International AB. Videberg Kraft avser att bygga nya kärnkraftsreaktorer med en samlad effekt av ca 1 500 MW på Väröhalvön i Varbergs kommun, intill Ringhals kärnkraftverk. Projektet planeras omfatta tre till fem mindre reaktorer, s.k. SMR-reaktorer, beroende på val av reaktorleverantör. Regeringen bedömer att projektet kan bidra till att tillgodose elsystemets behov samt till att de klimat- och energipolitiska målen uppfylls.

Videberg Kraft har i december 2025 ansökt om stöd enligt lagen (2025:587) om statligt stöd för investeringar i ny kärnkraft. Av ansökan framgår att storleken på ägarnas andelar bl.a. beror på villkoren i den finansierings- och riskdelningsmodell som kommer att gälla och investeringens påverkan på ägarnas kreditvärdighet. Ingen av de nuvarande ägarna kan i sin balansräkning ta in den låneskuld som Videberg Kraft beräknas få utan att det påverkar ägarnas kreditvärdighet negativt i så hög grad att investeringen skulle utebli. En statlig majoritetsandel i bolaget är därför en förutsättning för att projektet ska kunna genomföras. Regeringen bedömer att ägandet i Videberg Kraft bör fördelas så att staten äger 60 procent och Vattenfall och Industrikraft 20 procent vardera av ägar- och röstandelarna.

Videberg Kraft är ett bolag under uppbyggnad. Aktiernas värde är för närvarande lågt, men beräknas öka i takt med att företagets tillgångar ökar, bl.a. genom aktieägartillskott samt en successiv överföring av en projektorganisation och materiella och immateriella tillgångar från Vattenfall till Videberg Kraft. Vattenfall och Industrikraft har redovisat en preliminär finansieringsplan för Videberg Kraft. Bolagets kapitalbehov för 2026 och 2027 beräknas uppgå till uppemot 3 miljarder kronor. En statlig ägarandel om 60 procent motsvarar ca 1,8 miljarder kronor.

Regeringen får enligt 8 kap. 3 § budgetlagen inte utan riksdagens bemyndigande förvärva aktier eller andelar i ett företag eller på annat sätt öka statens röst- eller ägarandel i ett företag. Regeringen får inte heller utan riksdagens bemyndigande tillskjuta kapital till ett företag.

Regeringen avser att under 2026 ingå avtal med Vattenfall om förvärv av aktier i Videberg Kraft. Om Europeiska kommissionen har synpunkter på utformningen av förvärvsavtalet behöver justeringar kunna göras. Statens tillträde till aktierna, då köpeskillingen ska erläggas, förväntas ske under det andra halvåret 2027. Ett bemyndigande om förvärv av aktier och kapitaltillskott bör därför gälla 2026 och 2027.

Mot denna bakgrund bör regeringen bemyndigas att under 2026 och 2027 för anslaget 1:17 *Kapitalinsatser i statligt ägda företag* förvärva aktier i Videberg Kraft som ger staten en röst- och ägarandel på 60 procent i bolaget, vars verksamhet är att projektera, uppföra och inneha kärntekniska anläggningar och driva kärnteknisk verksamhet för energiproduktion samt därmed förenlig verksamhet, och besluta om kapitaltillskott till bolaget på sammanlagt högst 1 800 000 000 kronor. Vidare bör regeringen bemyndigas att vidta de åtgärder i övrigt som krävs för att genomföra förvärvet av aktierna och kapitaltillskottet.

Till följd av förslaget beräknas anslaget öka med 1 800 000 000 kronor 2027.

Kapitaltillskott och ändring av statens röst- och ägarandel i Videberg Kraft AB under projektets genomförande

Bolagets arbete med ny kärnkraft är i ett tidigt skede och arbete pågår med bl.a. val av reaktormodell. Det är fråga om ett komplext investeringsprojekt som är förenat med ett stort antal osäkerheter. Regeringen bedömer därför att det bör finnas möjligheter att under investeringsfasen förändra statens röst- och ägarandel i bolaget.

Skäl för ändrad ägarandel kan exempelvis vara

- om en ägares kreditvärdighet, vid oförändrad ägarandel, riskerar att påverkas negativt på ett sätt som kan få konsekvenser för projektet som inte är hanterbara,
- om en förändring av antalet ägare eller deras respektive andel vid kapitaltillskott bedöms nödvändig eller önskvärd för att projektet ska kunna genomföras, eller

- situationer som tillåter ägarna av Videberg Kraft att förändra antalet aktier i bolaget genom omfördelning av befintliga ägarandelar eller inlösen av en enskild ägares aktier med effekten att kvarvarande ägares andelar ökar.

Statens initiala ägarandel om 60 procent bör därför kunna ökas eller minskas inom ett intervall. Ett lämpligt intervall bedöms vara 51–65 procent. Förändringar inom intervallat bör kunna ske till dess att alla reaktorer som omfattas av projektet har tagits i rutinmässig drift, dock längst till 2045, dvs. den gräns som gäller för den statliga utlåningen enligt budgetpropositionen för 2026 (prop. 2025/26:1 utg.omr. 21, bet. 2025/26:NU3, rskr. 2025/26:117). Efter det att alla reaktorer tagits i rutinmässig drift bör eventuella ändringar av statens ägande i bolaget underställas riksdagens prövning i varje enskilt fall.

Villkoren för förändring av ägarstrukturen kommer att regleras i ett aktieägaravtal som regeringen avser att ingå 2026, i samband med att avtal ingås om aktieförvärv. Justeringar i avtalet kan behöva göras i samband med statsstödsprocessen hos kommissionen. Ett bemyndigande att ingå ekonomiska åtaganden bör därför gälla 2026 och 2027.

Stöd enligt lagen om statligt stöd för investeringar i ny kärnkraft ska förenas med villkor som regleras genom avtal mellan staten och det företag som får stöd. Ett av villkoren för statliga lån kan vara att eget kapital tillförs från ägarna till Videberg Kraft. Som delägare bör staten i så fall bidra med sin andel av det egna kapitalet till dess att alla de reaktorer som omfattas av projektet tas i rutinmässig drift, dock längst t.o.m. 2045. En förutsättning för kapitaltillskott från staten är att det sker på villkor som är jämförbara med övriga ägares. Behovet av medel från staten beräknas till 34,3 miljarder kronor 2028–2045. Utgifter för kapitaltillskott och ändring av statens röst- och ägarandel i Videberg Kraft AB beräknas belasta statens budget fr.o.m. 2030. Beräkningarna är förenade med osäkerheter och behovet av medel kan komma att bli högre.

I samband med en avyttring av aktier i företag uppkommer vissa kostnader för ägaren staten, t.ex. kostnader för extern rådgivning samt andra omkostnader som har samband med försäljningen. Regeringen föreslår att dessa kostnader får finansieras genom att de avräknas från de likvider som erhålls vid försäljningen.

I enlighet med vad som ovan anförts krävs riksdagens bemyndigande för att förvärva aktier eller andelar i ett företag, på annat sätt öka statens röst- eller ägarandel i ett företag eller tillskjuta kapital till ett företag. Regeringen får vidare enligt 8 kap. 4 § andra stycket budgetlagen inte utan riksdagens bemyndigande genom försäljning eller på annat sätt minska statens ägarandel i företag där staten har hälften eller mer än hälften av rösterna för samtliga aktier eller andelar.

Mot denna bakgrund bör regeringen bemyndigas att under 2026 och 2027 för anslaget 1:17 *Kapitalinsatser i statligt ägda företag* ingå ekonomiska åtaganden på högst 34 283 000 000 kronor för att tillskjuta kapital eller förvärva eller avyttra aktier i Videberg Kraft, eller på annat sätt öka eller minska statens röst- och ägarandel i bolaget till lägst 51 och högst 65 procent av aktierna och rösterna, fram t.o.m. den tidpunkt då bolagets kärnkraftsreaktorer tas i rutinmässig drift, dock senast 2045. Vidare bör regeringen bemyndigas att vidta de åtgärder i övrigt som krävs för att genomföra kapitaltillskott, förvärv och överlåtelse av aktier enligt ovan. Riksdagen bör även godkänna att de direkta försäljningskostnader som uppkommer för staten i samband med försäljning av aktier i Videberg Kraft får avräknas mot försäljningsintäkterna.